

Financieel toezicht 2025 gemeente Rheden

Presentatie financiële commissie

2 september 2025

www.geldersefinancien.nl

provincie Gelderland

Even voorstellen ….

Peter Bouwmeester

Adviseur gemeentefinanciën

provincie Gelderland

Financieel toezicht

Wij houden toezicht op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen.

DOEL

Het bevorderen van een duurzaam gezonde financiële huishouding.
Specifiek voor gemeenten: Artikel 12 Financiële-verhoudingswet voorkomen en kwaliteit van openbaar bestuur te waarborgen.

Wettelijke grondslag

Art 203 Gemeentewet
Art 35 lid 6 Wet gemeenschappelijke regelingen

Uitvoering is bevoegdheid van Gedeputeerde Staten

Beperkte mate van beleidsvrijheid

provincie Gelderland

Financieel toezicht
Wettelijk kader

- Gemeentewet artikel 189, lid 2
  - Verplichting raad om te zorgen voor een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting.

- Gemeentewet artikel 203, lid 1
  - Als (meerjaren)begroting naar oordeel van GS niet structureel en reëel sluit, moeten GS preventief toezicht instellen.
- Gemeentewet artikel 203, lid 2
  - GS kunnen preventief toezicht instellen als:
    - Vastgestelde begroting niet is ingezonden vóór 15 november.
    - Vastgestelde jaarrekening niet is ingezonden vóór 15 juli.

- Beleidskader Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader ("GTK 2020 gemeenten")
  - Uitwerking wettelijke bepalingen

Financieel toezicht

Structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting

- Structureel vs. incidenteel

  Enkele voorbeelden:

Structureel	Incidenteel
Algemene uitkering	Oekraïnegelden
Gemeentelijke belastingen	Aankoop of verkoop grond of vastgoed
Onderhoud openbare ruimte	Achterstallig onderhoud
Personeelslasten	Tijdelijke projecten of pilots

- Realistisch begroten
  - Zijn de uitgangspunten reëel?
  - Zijn alle posten goed ingeschat en onderbouwd met concrete plannen?
    - Met name bezuinigingen/taakstellingen

Financieel toezicht
Vormen van toezicht

Repressief toezicht (art.203 gemeentewet)

- Lichte/terughoudende vorm van toezicht
- Regulier
- Stukken ter kennisname insturen

Preventief toezicht (art.203 gemeentewet)

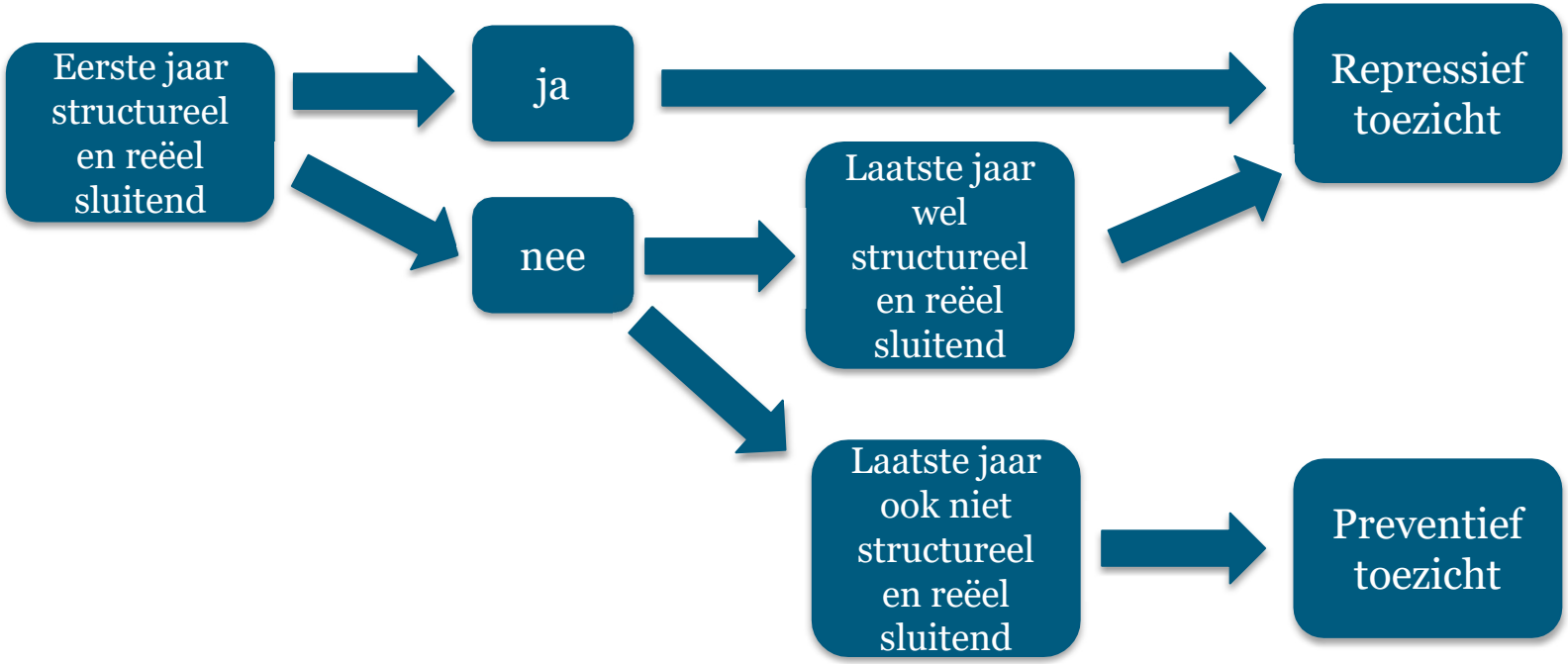
- Zware vorm van toezicht (begroting en mjr niet structureel/reëel in evenwicht)
- Bijzonder (mededeling van GS voor aanvang begrotingsjaar)
- Vooraf goedkeuring GS nodig voor begroting en wijzigingen
- Opstellen herstelplan

Wet algemene regels herindeling: Arhi-toezicht

- Vergelijkbaar met preventief toezicht
- Behartiging belangen nieuwe gemeente
- Alle jaren van de begroting sluitend!

Financieel toezicht

Stroomschema toezichtvorm

Financieel toezicht

Preventief toezicht

Cijfermatig voorbeeld

Gemeente	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
lasten	-41.000	-41.000	-40.000	-40.000
baten	40.900	38.000	39.000	40.000
toevoeging reserves	-800	-800	-800	-800
onttrekking reserves	950	700	700	800
saldo	**50**	**-3.100**	**-1.100**	**-1.000**
incidentele lasten	300	500	500	500
incidentele baten	-100	-100	-250	-250
vastgesteld structureel saldo gemeente	**250**	**-2.700**	**-850**	**-750**
correctie incidentele baten	-300	-200	-200	-200
niet voldoende onderbouwde taakstelling	-500	-500	-500	-500
uitkomst volgens provincie	**-550**	**-3.400**	**-1.550**	**-1.450**

Financieel toezicht

Artikel 12 Financiële Verhoudingswet

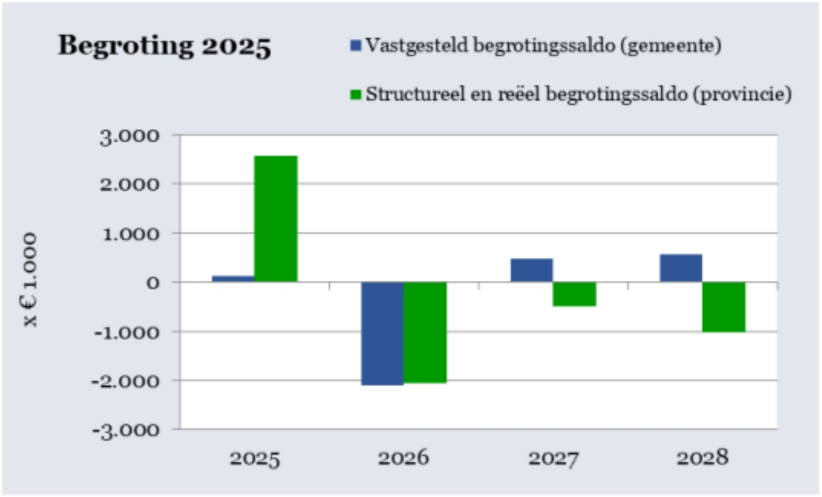
Art. 12 Fvw

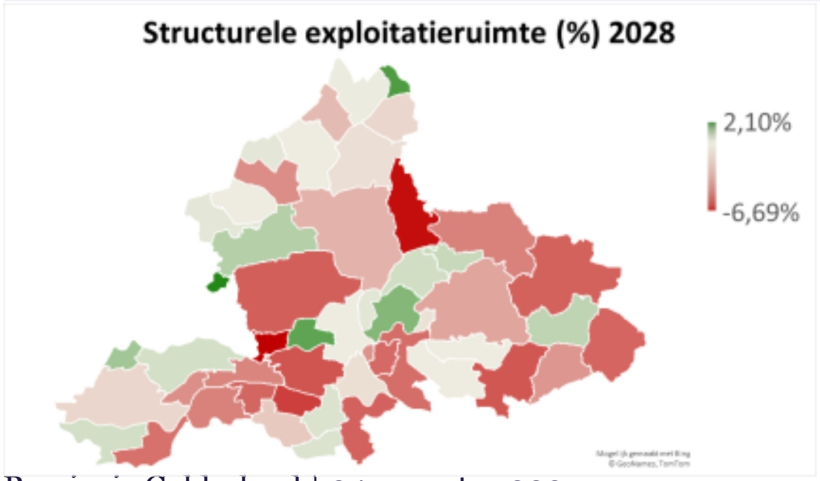
- Altijd in combinatie met preventief toezicht
- Ministerie BZK doet onderzoek
- Geen gedeelde bevoegdheid. Primaat ligt bij BZK.
  - Eerste en laatste jaar niet structureel en reëel sluitend,
  - Sprake van aanmerkelijke tekorten,
  - De reserves zijn (bijna) op,
  - de OZB is al erg hoog,
  - en er zijn geen bezuinigingsmogelijkheden meer.

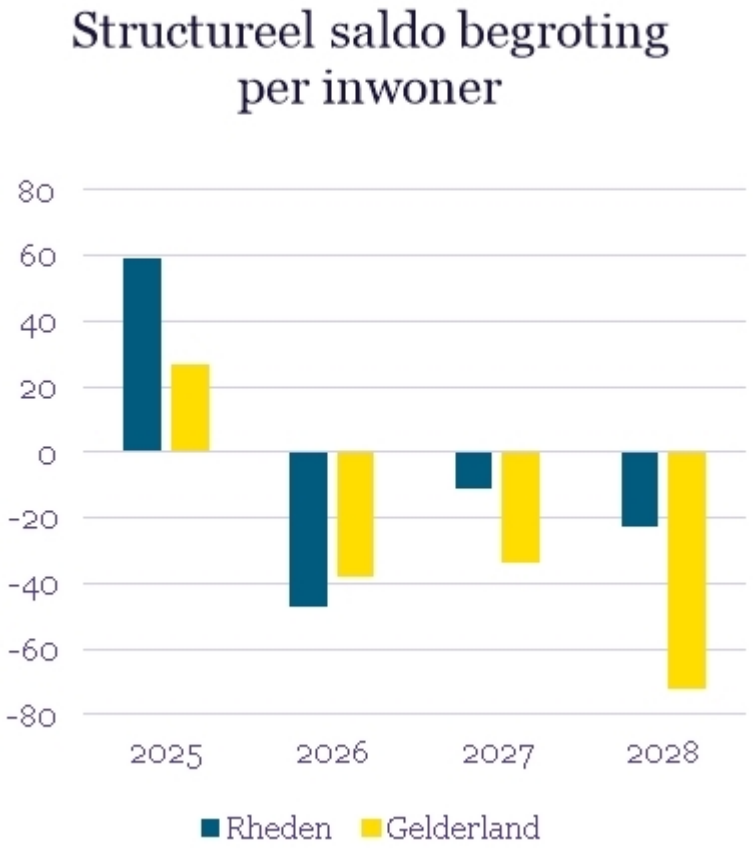
  - Geen beleidsvrijheid meer voor de Raad
  - Alle andere gemeenten van Nederland vullen de tekorten aan.

Financiële situatie Rheden

Structureel en reëel begrotingssaldo en structurele exploitatieruimte

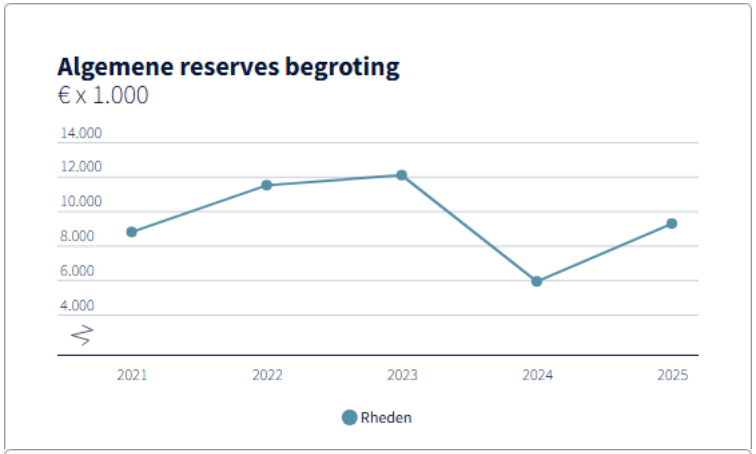

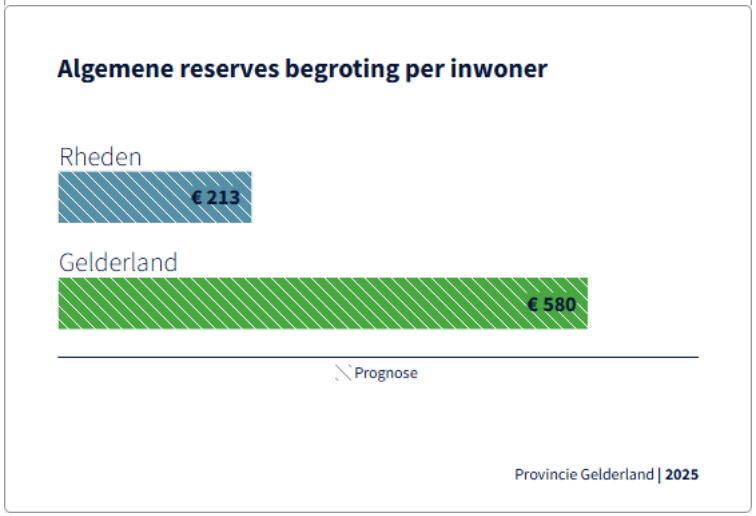

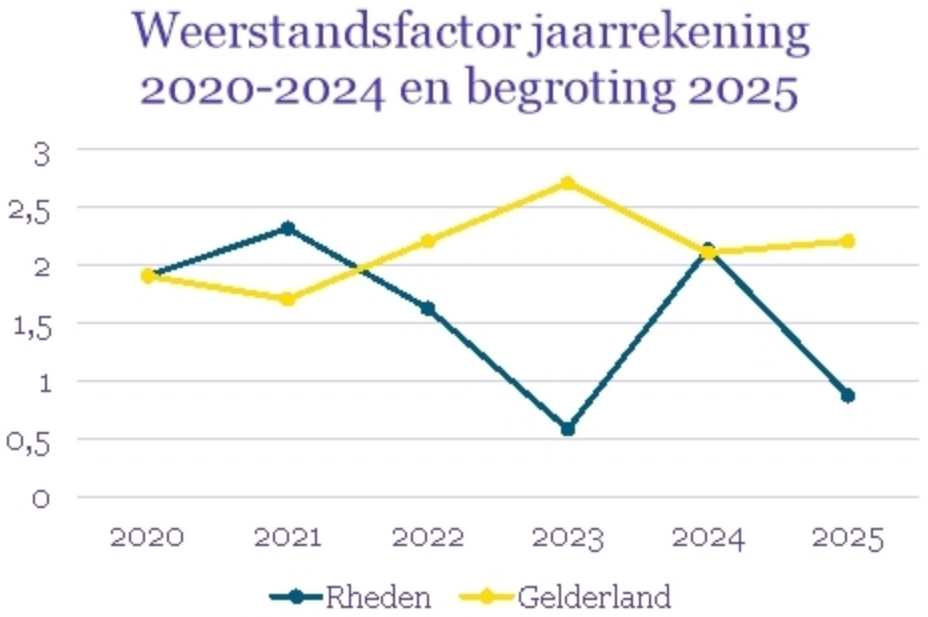

Financiële situatie Rheden

Reserves en weerstandsvermogen

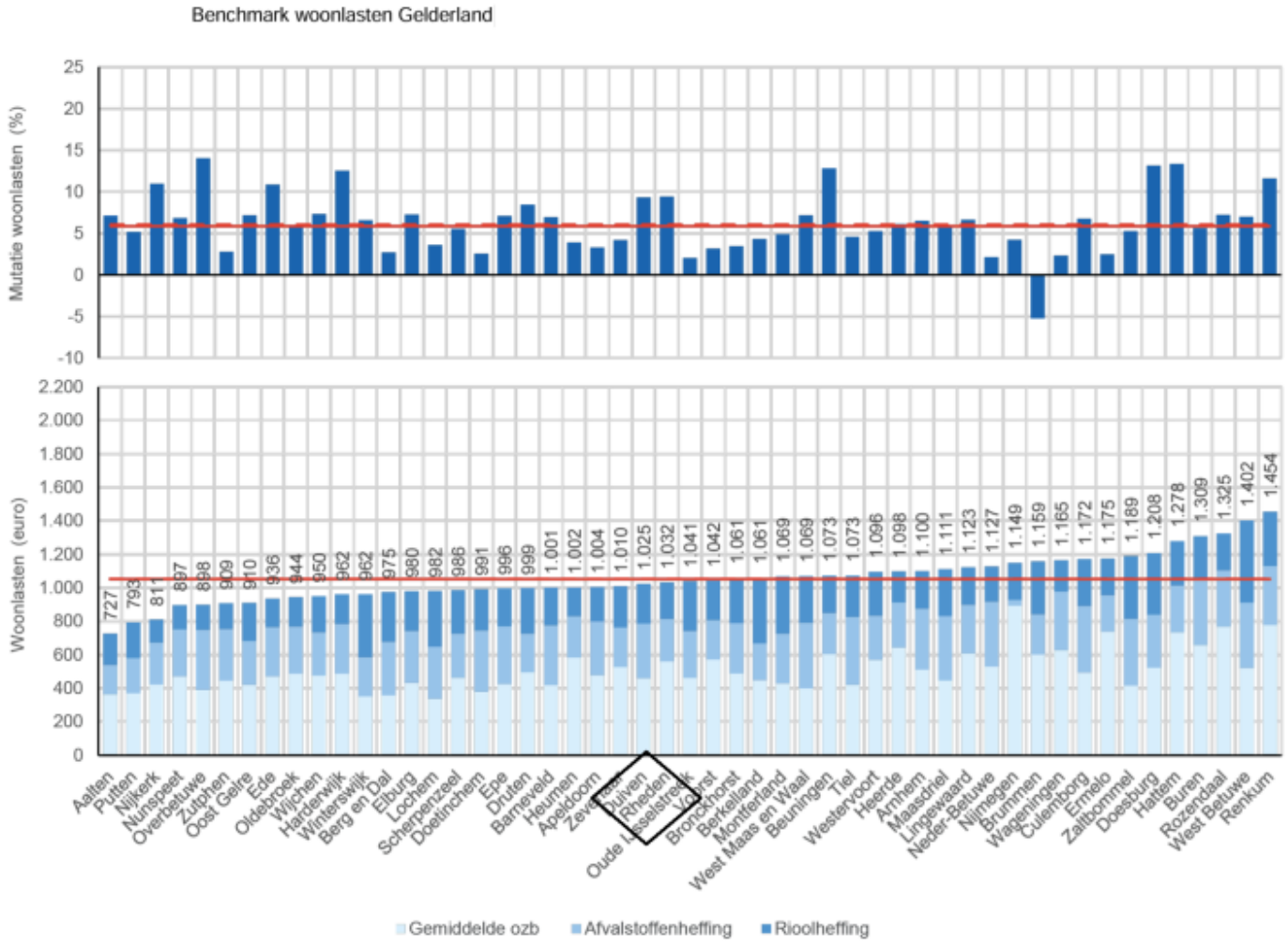

provincie Gelderland

Financiële situatie Rheden

Lokale belastingdruk

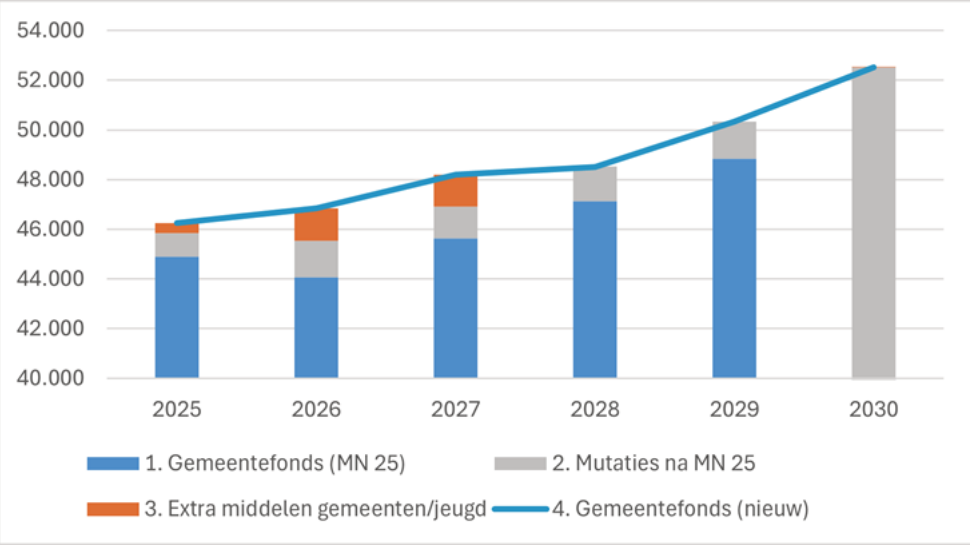

provincie Gelderland

Actualiteiten financiën

Het ravijn en de voorjaarsnota

- Financieel ravijn gedempt of verplaatst?
- Daling van 2 mld. i.p.v. 2,4 mld.
- Vanaf 2028 minder middelen naar jeugdzorg dan nu

Tabel 11 Reeks Gemeenten/Jeugd

In miljoenen euro's (- is saldoverbeterend)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reeks Gemeenten/Jeugd	**414**	**1.312**	**1.283**	**– 9**	**– 7**	**3**
1. w.v. Demping terugval gemeentefonds 2026	–	400	422	412	414	424
2. wv. Tekorten voor rekening rijk	414	414	414	414	414	414
3. wv. Groeipad maatregelen HA	–	498	447	–	–	–
4. wv. Eigen bijdrage Jeugdzorg	–	–	–	– 260	– 260	– 260
5. wv. Sturen op trajectduur jeugdzorg	–	–	–	– 68	– 68	– 68
6. wv. Indexeren opbrengst hervormingsagenda	–	–	–	– 507	– 507	– 507

provincie Gelderland

Vragen?

provincie
Gelderland